

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán kátve: Egy évre 10 ft. — kr. 1/2 évre 2 ft. 60 kr. Fél évre 5. —. Egyes szám 10. —

Hirdetési díj:

Ötásóshoz petitorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ismételt hirdetésnek, alkant szerint a legolcsóbb árért: Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

Fegyelem és műveltség.

** Országsszerte folynak a magyar ifjúság hadgyakorlatai. A király is itt van a magyar földön, hogy láthassa a hadseregének hősi elszántságát a lelkészedését.

Szeretnők, ha ezt igazán megmutatnák a magyar hadurnak. De van okunk hinni, hogy a felség környezete a valóban nem mindig mutatja be a legmagasabb személynek. Hisz tudjuk, hogy midőn ő felsége kegyeskedett elhatározni magát, hogy megtekintse nem rég a magyar alföld árvízkarosultainak nyomorát: millióba kerülő diadalpukát emeltek neki, s az éhező nép el lön áltatva a fény által.

Igy történhetik az most is. A testi ügyességgel bíró magyar ifjak bemutatják e nembeli tehetségeiket, de a lélek gondolatait és érzelmeit nem kérdi tőlök senki, sőt tiltják, hogy valaha azokat nyilvánosságra hozzák. Ezért nem ismerhetik a magyar hadfiakat a legfelsőbb körökben.

De nekünk, kik a közérdek szolgálatába önként állottunk, nem lehet feladatunk, hogy eltitkoljuk a közérdelet hangosan kiáltó szavát, mert hiszen akkor minden zugoly elharsogná titkosságát ellenünk.

Nem késünk tehát jelezni azon szomorú tényt, hogy az általános hadkötelességre öta főleg a közös hadseregben sehogyan sem tudják összegezgetni a fegyelmet és a műveltséget.

Műveltség ifjainkat gunytrágyul állították be a közös hadseregbe, s már a törvény „gunyvetet” adott nekik, midőn „önkéntesek”-nek nevezte őket. Hisz oly baljának még az irigy osztrák sem tartja, hogy a magyar ifjúságot, hogy ez, ha igazán önkéntes akar lenni, a közös hadsereg szolgálatába álljon — önként.

Itt ifjak ajkairól hangzik különösen a panasz, hogy a fegyelem czime alatt nem a legműveltebb bánásmódot használják ellenökben. Régi e panasz s az gyakran megújul.

S a behálózott ifjak mit tegyenek? — A magyar kormányhoz, vagy a honatyákhoz hiába folyamodnak, mert ezek eladták a magyar fiak teletti rendelkezési jogukat Bécsnek. Onnan pedig legfeljebb kanuska várhat rájuk, ha békétlenkednek.

jaktól kívánják a tömeghez alkalmazkodást, hanem igenis a polgáriak önértékét keltse fel annyira, hogy azok emelkedjenek fel a műveltebbek nézőpontjára.

Önérzet? ... Mit beszélünk mi önértékről, midőn ennek kifejlését gátolja a katonai „fegyelem,” habár megkívánna is azt a „műveltség.”

Epen itt nem tudják összegezgetni a fegyelmet és műveltséget. Pedig míg e kettőt össze nem férkeztetik, addig hiába minden erőfeszítés, mert a magyar ifju lehet jó szolgálattevő és osztráknál erősebb ügyesebb, de lelkes katonasobasem lesz.

Özinte örömmel jelezzük, hogy a bánásmód iránt a honvédség köréből nem hallunk oly elkecseregett panaszokat, mint a közös katonáktól. Azt nem lehet tagadni, hogy itt is akadt oly osztrákból magyarrá emelkedett egyén a ki konásbajtárt vélt minden honvédben feltalálni, s ennek értelmi fokánál ő nem tudott magasabb szempontra emelkedni.

De általában véve, a szigor mellett a műveltség módját is dicserik a honvédek. Itt tehát össze tudják egyeztetni a fegyelmet és műveltséget. Így is kell annak lenni. Ekkor remélhetjük, hogy a magyar honvédség egykor be fogja tölteni azt a helyet, a mit a „magyar hadsereg”-nek kellett volna elfoglalni.

Hisz meg van írva a magyarról, hogy — ha vele bánni tudnak, az ingét is odadja.

— Mesze neked Ghyecz! Tudjuk, hogy Ghyecz pénzügyér felszólította a hitelegyletet, hogy ne mondja ki felszólását. De a felszólítás határozata láon. Ez alkalomból a hitelegylet feirt a pénzügyérhez, s azt vágja ennek eseme közé, hogy hiába akarná az egylet a fennmaradást, az nem lehetne, mert a működés élelnek határidejéig főleg az osztrák nemzeti bank elhatározása s a szabályozta.” S szegény Ghyecz, mégis mőközött, hogy a fennmaradásra bírútsa az egylet, s így keseri arcuzását el kell tnyti magyar kormányférfiának a megtorlatlanul. Vajon, kellett ez Ghyecznek?

— A Pázmányintézetet nem hozzák Budapestre Bécshől. Az a legjobb hír. Hiszen azt gondolják azok a közönséges vitézek, hogy a mi a magyar nemzetből Bécsben van, az már — ottthon van.

— Haladunk — kifelé. A pozsonyi honvédpóztógyárat bécsi és brünni czégek vették meg.

— Osztrák Dunagőzhajótársulat. Már másod ízben merült fel a hír, hogy a cs. kir. osztrák Dunagőzhajótársulat Bécsbe akar át költözni. A P. N. ezt írja: A Dunagőzhajótársulatról oly hírt hallottunk, a melyt nagyon szeretnénk valótlannak tartani; de kötelességünk följegyezni, mert oly forrásból veszzük, melyet jól értesülnek kell tartanunk. A hír azt mondja, hogy az osztrák kormány és Bécs városa a társulatnak igen előnyös ajánlatokat tett azon czélból, hogy ő-budai hírneves hajótelepét és gyárát Bécs közelébe helyezze el s a társulat igazgatósága ez eszmével komolyan foglalkoznék. Hogy a gőzhajó-társulat bécsi igazgatóságának körében a magyar főváros

iránt nem rokonszenvel viseltetnek, az bizonyos; azt hiszzük azonban, hogy a társulat saját érdekei, melyek a budai központot hajógyártmányai és hajói kijavítására sokkal célzzerűbbnek tüntettek föl, mint Bécsot, ugyszintén azon nagy összegekre való tekintet, melyek az ő-budai felszerelésben befektetve: a társulatot arra bírják, hogy a Bécsbe költözködés tervét eljtsse.

— Czifra nyomoruság. Nagy Gergely Péter békésgyalui róm. kath. tanítónak ötven évi működéséért (nem holtig biztosított kenyer, hanem) az ezüst koronás érdemkereszt adattott.

— Andrásy gróf szabadkőműveségéről sokat beszélnek most a lapok; a gróf 1849-ben lett a konstantinápolyi páholy tagja, midőn a portánál, mint Kossuth ágense működött.

— Köve hiszzük, de más lapok után megírjuk, hogy Ghyecz 13 segédfogalmazót takarékosági szempontból rendelkezési állapotba helyeztet. Ha igaz ez: akkor csak előrel

Királyunk Magyarországon. (***) Tatán az Eszterházyak ósi kastélyában idők jelenleg királyunk, uyanott, hol I. Ferencz 1809-ben aug. 22-től nov. 21-ig lakott. A bécsi békekötést I. Ferencz itt írta alá okt. 14-én. I. István itt gyermekeskedett, Zsigmondnak, Mátyásnak, Ulászlónak kedvezet helye volt ez.

Uj-Szönyvél e 26-án Komárommegye küldöttsége fogadta s üdvözölte a királyt; az indóház nemzeti lobogókkal volt felszítve, de biz ezek szegyenletökben elprutak, midőn a komáromiak annyira nem tisztelték meg királyunkat, hogy neki nem az osztrák, hanem a magyar himnusz játszott volna. A király a komáromi várparancsnoktól kérde: nincs-e valami baj a várbán? — Minden renden van, lön a válasz.

Komárommegye aispánának üdvözölő szavaira a király így felelt: „Szives meglegedésnek fogadom Komárommegye képviselőinek hódolását. Ha e megve népe ép oly kitartó lesz polgári kötelemnek teljesítésben, mint a mily erősek és hitartók a kebelében levő varjak, akkor jó és balszerencse közt bízom nézhetünk a jövő elé, s a megye közönsége mindenkor bizton szánhat királyi kegyelmre.”

Innen megindult a kocsi hosszu sora Tata felé. Tatán a plébános üdvözölte a királyt, ki így felelt: „Szives fogadom Tata mezőváros küldöttsége hódolását, adják át királyi üdvözlömetet küldöiknek.” Eszterházy Miklós gr. sajtát kastélyában feketé magyar díszöltönyben fogadta a királyt.

Majd az ebéd következett s ez esti fél 10-ig tartott. A király számára három terem, egy dolgozó s egy hálószoba rendeztetett be. A kastély baltornyán feketésárga, jobbán nemzeti színi zászló leng.

Este kivilágítás. A hadgyakorlatok aug. 27-én kezdettek meg, harmadfél négy óráig tartottak a területen Kocs, Mőcsa és Tömöröd közt. Négy ezred volt jelen. A király 2 órakor érkezett vissza Tatára. Koller hadgyűjert pedig délután ért oda.

Dalünnep Kolozsvárt.

— Távirat, aug. 27. — (—) A város ünneplés színben tündöklik. A dalárvendégek egy része már reggel megérkezett, de nagy része délután jött. Eddig mintegy 1200 dalár jelent meg, 33 dalárda van képviselve, 13 versenyez. A dalárszarnok, mely 3000 ftrba került, csinos. A fővárosból még várnak művészeket.

Biassini fogadta a díszes indóházban az érkezők, mire Királyi Pál elnök válaszolt. Simon polgármester a városháza erkélyéről üdvözölte a dalárvendégeket. „Isten hozott testvéreink, — mondá, — kik nemcsak édes dallal jöttök, hanem elhoztátok szívetek, leghatalmasabb hangokat, a hazaszeretet hangját zengi.”

Szakadt az eső, s ez zavarta az ünneplést. Esti hét órakor érkezetlet tartott, 9 órakor ismerkedési estély. A színházban díszelőadás volt, előadott a „Betyár kendője,” Abonyi népsziműve.

— Nagyvárad halad. A városi törvényhatósági bizottság az ideiglenes színház helyül kijelölte Széchenyitútcán azon tért, mely egyfelől a Széchenyitútra, másfelől a koronau és Poliházhoz állt határoltatik; még pedig úgy, hogy a színház homlokzata a Széchenyitútra felé nézzen, hátsó része pedig benyuljék az utcába a városháza felé, mellette pedig kocsiút hagyassék.

Iparosügy.

A tervezett hadfelszerelési szövetkezet létesítésére az orsz. m. iparegyesület által kiküldött munkódbizottság aug. 26-án tartotta alakuló ülését, mely en ideiglenesen az egyesület elnökéhez Ráth Károly bizatott meg a bizottság elnökségével. A bizottság elhatározta, miszerint lehető gyorsasággal minden előkészület megtéte, hogy a hadügyminiszteri válasz beérkezése után azonnal fogantatba lehessen venni a szövetkezet megalakítását. — E czérra a bizottság később a kérdéses ipartársulatok, kiváló érdekeltek, érdekelte pénzintézetek és a sajtó képviselőinek bevonása által igazgató bizottsággá fogja magát kiegészíteni. — A kello statisztikai ömunkalatorok stb. szükségelt pénzszökök megszerzése végett Posner K. Lajos indítványára kérelmet határozatott intéztetni a f. i. és kereskedelmi miniszter urhoz, hogy ez országos vállalatnak általa is elismert nagy horderejét tekintve, valamely közhasznú iparczérra szánt alaplóból mintegy 500 ft előleget utalványozni sziveskedjék.

A természetvizsgálók gyűlése.

— Zárulás. Győr, aug. 27. — (*) A magyar orvosok és természetvizsgálók 17-ik gyűlésének zárulásán Kreuzer elnökölt. Felvetének a szakosztályok jelentéselt. Az orvosbészti szakosztály által lejteltéselt a közegészségügyi javaslat a közp. bizottsághoz utasított. Az állatorvosok jobban dájazzára iránt a szakosztály kifejezte óhaját.

Elhőkke: gr. Mikó Imre, Dr. Klökner Vilmos és Haanten Károly; jegyzőkke dr. Oturbán Nándor, Berecz Antal s Orbán Balázs választattak meg. A központi bizottság kiegészítetett. A gyűlés emlékére emléktábla készítettik.

Dr. Argai győri orvos határtalan lelkesedé közt indítványozta, hogy a győri tüztoronyról e gyűlés emlékéül a sárgafekete rönnyvették le, e a költségét viseli.

Szeged, Trencsénmegye, Beregszász, Sárosmegye, a felső magyarországi muzeumgy-

let és Szukovics B. táviratilag üdvözlik a gyűlést. Végül elnök köszönetet mondott Győrnek s a győrieknek. Nagy P. polgármester elbucsiuk a gyűléstől. Oláh Gy. elnöknek mond köszönetet, s ételti Győr. Másnap a tudomány baráti Mozsonmegy meghívására oda kirándulnak.

— Lajos-forrás. Legányi Frigyes kassai polgár Kassá mellett s a nyvizforrást fedeztet fel; oly nemű ez, mint a paradí. Az első forrást egy társaság e hó 25-én Kossuth Lajosról, — Lajosforrásnak nevezte el.

A magyar történelmi társulat vidéki nagygyűlése.

(+) Az ünnepek bevégezése után a társaság tagjai felső Magyarországon legalább is 10 levélterben bontogatták a beposztolt iratokat és könyveket. E nemből alig van oly gazdag, mint a Radvánszkiaké Radványon. Itt a Rákóczyterem, mely 3 öl magas, 6 öl széles. A terem egyik végében a Wesselenyi Ferencz ágya van, másikkal a Szécsi Máriaé, famennyezet, képekkel s felirásokkal. Kilencz szekrényben mintegy 4000 kötet könyv áll. Nehány apró szekrényben régészeti tárgyak vannak, s az iverborítokból alól kinn eszközök, 3-4 száz éves koponyák kandikálnak a nézőre.

Thaly II. Rákóczi Ferencz itt jártának körülményeit igyekszik kipuhatolni. Szabó Károly, gróf Mikó, Toldi, Nagy Imre, Végelyi és Nyári Albert más más tárggyal foglalkoznak. E terem a 16-ik századból való. Radvánszky Antal főispán örökölte ezt őseitől, de vele együtt a szives magyar vendéglátást és a tudomány iránti szorgjat is növelé. E helyen az ő és új magyar világi érinkek. Mintegy 3 század óta mindenik Radvánszky irt vagy iratott valamit s ez itt mind olvasható, e radványi kastély a magyar tudományosságának bástyája.

Vidéki élet.

B-Ujfalú, aug. hó. A „Sárréti jótékony nőegylet” által alapítottékének gyarapítására a folyó évi szeptember hó 19-én Berettyó-Ujfaluban a polgári kaszinó helyiségében tombolorszítékál egybekötött táncvigalom tartatik. A rendező bizottság nevében. Vass Jenő, titkár. Fényes Endréné, alelnök.

Kezdete 8 órakor. Belépteti 1 ft. Egy tombolajegy ára 20 kr. Belépti-és tombolajegyek kaphatók: B-Ujfaluban az alelnökönél, titkárnál és pénztárnok Karakas Imre urnál, valamint a járás területén levő valamennyi választmányi és vethőglótnál, az estélyen pedig a pénztárnál.

Magyar tisztviselők országos egyesülete.

(Vége.) Az alapszabályok július 11-én a belügyi miniszteriumhoz beterveztetvén, a választmány az idövezéstől már annyival inkább, mert az elvállalt megbízás két évi vajadás utáni szűltőségnek természetével bírván, gondos és tevékeny munkát kíván, övönödni ével kimondván, hogy mikorra az alapszabályok megerősítve visszarérkeznek, ő is a munkához teljesen készen álljon, július 16-án ilést tartott, az alapszabályában megállapított öt szabályt

ha ez meg nem történik, úgy félo, hogy jó tulajdonai semmivé lesznek, és ő csakis szép, de hü, öző lesz. Anna nem szép, de eleven. Testvérénél pár évvel ifjabb, azonban gyermekies modora, és meggondolatlan tréfái miatt azt gondolná az ember, hogy köztüük tiz évkülönbség is van; senkiesem hinné, hogy tizenhét éves. Értetlen, tolokodó, és pajkos, mint gyermek, inkább hasonlít iskolás leányhoz, mint bajadonhoz. Haja már természeténél fogva bozontos levén, mindig úgy néz ki, mint aki fésülködötlen; ruházata oly egyszerű, hogy majdnem gyermekes, és oly kevésbé gondos, hogy majdnem rendetlennek mondható. Ugrál és szaladgál, mint valami mokus. Nevetését és énekét egész napon át lehet hallani. Mindenben kotonyes és tolokodó. Hogy van-e valami jelleme, azt nem tudom, hanem annyit határozottan mondhatok, hogy nagyon kellemetlen. Lisibethe minden ifju fülig szerelmes lesz, ellenben Annát mindenki úgy tekintti, mint elképzeltetett s rozsol nevelt gyermeket, és mindenki visszatartja. Azonban úgy látszik, hogy Anna mindezzel nem gondol, valamint a mi általunk tett megjegyzésekre sem ad semmit. Madarai, kuttyaja és virágaival szereti legjobban tölteni idejét, és nagybátyja iránti szeretete talán az egyedüli mély érzemény, mit szívben érez. És e különös leány, minden különközöde daczra, nagybátyjának valósággal kedvence, ki neki mindent megenged és eltár.

(Folyt. következik.)

ok adása czéljából küldött ki köröni megjelenése alkalmára a tanács e főkaptányt s a kertészeti egyvalamint Csáky Gergely tanácsnag az emlelt biztos melletti megsegédkeznyújtással. 20 krosók jöttek Debreczenben a minap pár embert rá is szed. A pénz elég ügyesen van készitve, nekgyilkos. Busi Sára szentmihályi éves ferjelen nő Nánásón 3-4 hójót a kutba ölte, s cselédkönyvmegszókött. H-Nánás város rendvátala most értesít arról hatóságok, hogy a gyermekgyilkos nő jött volna. eseléd ladájának titkai. A napokseg előtt bizonyos noscéledét lohatt gazdája bepanaszolt, miért is a hivatalosan megmozdztatván, — esekendők, más-más névbettikkel egyeb ruhadarabok találtattak ott, etelen bizonyosgot tevének az emazon hangyaszorgalmról, melyszerejökönként szolgált gazdák minőt el magával mindig néhány darabpékkül. kórhaból tegnapelőtt éjszaka egy szeltes ember a felügyelőket rákött, miután több más beteg ruzeide; azonban másnap a lopott tucatzán kőborolva, a rendörök alszivreható jelenetek voltam szögnapelőtt, midőn egy a 39-ik k-ik századnál szolgált barátom tiz S. önkéntesnek temetésénem tagadhatom meg szegény megnt barátomnak azon vértisztelekának több tényezőit a nagyérdégy nyelmebe ne ajánjam; az ez teret hadi gyakorlatok alkalmával feljlesztést nem tehetve, gyengékött föhőjvelvélvátala, kervevelementezül az orvostól egészségessnek és a sésere képesnek nyilvánítottatt, — a törvények értelmében, 8 es ezek mellett a hadgyakorlat-tesítését kellett neki mintegy amir — mi is azon szomorú vonta maga után, hogy 5 napi se után — halálával behizonytá szavoztat: — én mint ezen teretredőkötő, azt batorkódom kér-örvostól: hogy csak halálával az ember, hogy beteg volt? s. Mint tanuk: Fuchs Ignáz, s mint az elhunyt szállásadója,

Debreczen" eredeti TÁVIRATA.apest, aug. 27. A 18-es természetvizsgálók 18-ülése a jövő évben Erdélyon lesz. ak s német kinevezett kö-Madriába készülnek. Főmunkatárs: MARI KÁROLY.

ELARBAN! gedessel) LMÁN nlezése végett. k kiegészítetnek (u. m. nom Glace-kéztük. 0 kr, 3 gomb: 90 kr. 6. ilet cikkek. (Treu Nudisch) 50 kr. pantolyák Zorzi 50 60. TSZEREK gjezáró fejjebb. hangol Bayley. 1 ft. 50 kr. ott Bayley-féle 50 kr. sztó giraf fesűk krtól fejjebb. ők szerek kék, nagy választékban. kiarultatnak: áru cikkek ernyők fi kalapok NYEGEK. evő készletek THEAGÉPEK orvágó s utazó kellékek. stb. istemplom mellett. 312 11—26

